

UPPMÄRKSAMMAT UTTALANDE VID PARALYMPICS PRÖVAT – FRIADES

”Krig är bra för rekrytering till paralympiska idrotter.” Så sade en expertkommentator under invigningen av de Paralympiska vinterspelen. Vid granskningsnämndens senaste möte prövades huruvida uttalandet var uppenbart kränkande och därmed stred mot bestämmelsen om mediets genomslagskraft. Nämnden ansåg att uttalandet inte passerade gränsen utan friade sändningen. Dessutom prövades – och friades – ett inslag i Aktuellt om informationskriget i Ukraina.

KOMMENTATORS UTTALANDE VID PARALYMPICS VAR INTE UPPEBART KRÄNKANDE

FRIAT: *Paralympics – Invigning*, SVT1, 2022-03-04, sändning av en invigningsceremoni; fråga om mediets genomslagskraft. Dnr. 22/00978.

Programmet var en sändning från invigningen av de Paralympiska vinterspelen och leddes av två expertkommentatorer. Under invigningen tågade paralympier från olika länder in på en arena. I en sekvens visades paralympier från USA varpå en av kommentatorerna sa bland annat följande:

”Apropå krig som vi har pratat om innan i den här sändningen. Krig är bra för rekrytering till paralympiska idrotter. För det skapar många funktionsnedsatta. Vi ser många utav de här i den amerikanska truppen har – amputation och sådant på olika sätt – och det är inte en helt ovanlig biverkning av krig om man nu kan säga så. Så att det är hemskt, men tyvärr väldigt sant.”

Sändningen anmäldes av flera personer som reagerade på vad expertkommentatorn sagt om att krig skulle vara bra för rekrytering till paralympiska sporter. Anmälarna menade sammanfattningsvis att uttalandet var kränkande mot personer med olika funktionsnedsättningar.

SVT skrev i sitt yttrande bland annat att kommentaren gjordes i direktsändning av en av SVT:s inbjudna experter, vars uppgift var att bidra med kommentarer utifrån sin expertis – i det här fallet paralympisk idrott. Självklart menade expertkommentatorn inte att krig är bra. Hans syfte var endast att förklara att krig och olyckor kan göra oss alla funktionsnedsatta på ett ögonblick, och att paraidrotten är en möjlighet att trots det kunna fortsätta tävla i idrott. Kommentaren skedde också i samband med att USA gjorde sitt intåg på invigningen och nästan 20 procent av den amerikanska truppens aktiva år 2022 hade en tidigare militär bakgrund. Med tanke på Rysslands krig mot Ukraina, som var i ett tidigt skede, var det förståeligt att tittare blev känslomässigt berörda av uttalandet.

Granskningsnämnden skriver i sitt beslut att varje uttalande eller annat inslag som kan uppfattas som smaklöst inte strider mot de bestämmelser som gäller för SVT:s programverksamhet. Sådana uttalanden är otillåtna endast om de har passerat gränsen för vad som är uppenbart kränkande. Nämnden anser att det av anmälarna kritiserade uttalandet inte var av sådan karaktär.

SAKLIGT OM INFORMATIONSKRIG MELLAN UKRAINA OCH RYSSLAND

FRIAT: *Aktuellt*, SVT2, 2022-03-01, inslag om informationskriget om en händelse vid Ormön i Ukraina; fråga om saklighet. Dnr. 22/00907.

Ett reportage om två helt olika beskrivningar av en händelse på Ormön i Ukraina inledde ämnet ”informationsspridning som en strategiskt viktig del i krigföring” i Aktuellt. Veckan innan hade

ukrainska medier rapporterat om hur tretton ukrainska soldater skjutits till döds och därefter hjälteförklarats av presidenten. Senare hade ryska medier rapporterat att de ukrainska soldaterna tvärtom gett upp och nu fick hjälp att ta sig hem till sina familjer. Efter reportaget följde ett studiosamtal mellan programledaren och en desinformationsforskare, som bland annat pratade om hur svårt det är att veta vad som verkligen har hänt under rådande omständigheter.

Inslaget anmäldes av en person som menade att man i inslaget felaktigt påstått att händelsen på Ormön var omtvistad. Han hänvisade till ett inlägg på Facebook, som publicerades flera dagar innan inslaget sändes, där ukrainska myndigheter uppgav att soldaterna levde.

SVT skrev i sitt yttrande att inslagets syfte inte var att ge en komplett bild av vad som hänt på Ormön, utan tvärtom belysa svårigheten med att göra just det. Syftet framgick tydligt av inslagets inramning. Det facebookinlägg som anmälaren hänvisade till motsade inte att de två olika berättelserna fanns och fortfarande spreds när inslaget sändes.

Granskningsnämnden skriver i sitt beslut att utgångspunkten för inslaget var att det pågick ett informationskrig mellan Ryssland och Ukraina. Att det inte redogjordes för att ukrainska myndigheter hade publicerat ett inlägg på Facebook där de ändrade sin information medförde, mot bakgrund av utgångspunkten, inte att inslaget strider mot kravet på saktighet.

Informationsbrev från SVT Programetik, Sveriges Television, 105 10 Stockholm

E-post: programetik@svt.se, Tel: 08-784 56 78

Om du fått detta infobrev står du även på e-postlistan för nästa.

Nya SVT-prenumeranter kan anmäla sig till programetik@svt.se!